

# Білоцерківський національний аграрний університет

## Економічний факультет

### Кафедра економіки та економічної теорії

	<p><b>СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ</b> <b>«АГРАРНА ЕКОНОМІЧНА ПОЛІТИКА»</b></p> <p>Галузь знань: 07 Управління і адміністрування Спеціальність: 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок</p> <p>Освітньо-наукова програма: 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок</p>
<b>Рівень вищої освіти</b>	другий (магістерський)
<b>Компонент освітньої програми:</b>	вибірковий
<b>Кількість кредитів ECTS /загальна кількість годин</b>	3 кредити / 90 годин
<b>Семестр</b>	2
<b>Форма контролю</b>	залік
<b>Мова викладання</b>	українська
<b>Профайл викладачів</b> 	<p><b>Юхименко Петро Іванович</b> <b>Посада:</b> професор кафедри економіки та економічної теорії <b>Вчене звання:</b> професор <b>Науковий ступінь:</b> доктор економічних наук <b>Робоче місце:</b> навчальний корпус №4 (пл. Соборна, 8/1), ауд. (кафедра економіки та економічної теорії). <b>E-mail:</b> p0504684000@gmail.com <b>Зв'язок з викладачем:</b> відповідно до графіку консультацій <a href="https://sites.google.com/view/econombc/структура-факультету/кафедра-економіки?authuser=0">https://sites.google.com/view/econombc/структура-факультету/кафедра-економіки?authuser=0</a></p>
<b>Опис дисципліни</b>	Аграрна економічна політика – це розуміння сучасної аграрної політики в Україні. Даний курс спрямований на розкриття економічної сутності, характеру і головних компонентів аграрної політики та умови її реалізації; механізмів формування національних та світових агропродовольчих ринків,

	<p>впливів аграрної політики на міжнародну торгівлю та продовольчу безпеку країни; інструментів регулювання ринків агропродовольчої продукції та економічні наслідки їх застосування; основних підходів до оцінювання рівня державної підтримки аграрного сектору; засад аграрно-екологічної, аграрно-соціальної політики, їх сучасні аспекти і проблеми реалізації; основних етапів розвитку аграрної політики в Україні та основних напрямів сучасної аграрної політики держави; сучасного стану процесу реформування економічних відносин в АПК України, характерних рис бюджетної, податкової, фінансово-кредитної та цінової політики; особливостей формування окремих агропродовольчих ринків в Україні позиції попиту і пропозиції, інструментів державного регулювання внутрішнього ринку та зовнішньої торгівлі агропродовольчою продукцією; особливостей формування аграрної політики у країнах з різним рівнем економічного розвитку, основних складових аграрної політики окремих зарубіжних країн. суб'єктів ринкової економічної системи та елементів інституціональної структури економіки.</p>	
<p><b>Передумови для вивчення дисципліни</b></p>	<p>Вибіркова навчальна дисципліна «Аграрна економічна політика» продовжує цикл дисциплін з економіки: концептуально та змістовно він пов'язаний майже з усіма дисциплінами економічного циклу. Дисципліна «Інституціональна економіка» передбачає знання основ економічної теорії, мікро- та макроекономіки, історії економіки та економічної думки, державного регулювання економіки, національної та міжнародної економіки. Основні ідеї і положення цих дисциплін критично переосмислюються і відображаються в системі понять і категорій при розкритті аграрної економічної політики.</p>	
<p><b>Мета вивчення дисципліни</b></p>	<p>Мета дисципліни «Аграрна економічна політика» – оволодіння теоретичними та методологічними основами формування та реалізації аграрної політики держави, вміннями оцінювати її ефективність та обґрунтовувати вибір тих чи інших заходів державного регулювання.</p>	
<p><b>Організація навчання обсяг</b></p>	<p>Види занять</p>	<p>Загальна кількість годин</p>

<b>дисципліни</b>		денна		
	Лекції	28		
	Практичні/семінарські	14		
	Самостійна робота	48		
<b>Формат дисципліни</b>	Для денної форми навчання дисципліна викладається в очному форматі, із застосуванням мультимедійних засобів. За необхідності (індивідуальні графіки, дуальна форма навчання, дистанційна тощо) можуть використані платформи Moodle, ZOOM. Формат проведення дисципліни є змішаним: поєднання як традиційних форм навчання з елементами дистанційного навчання.			
<b>Очікувані результати навчання</b>	<p>ПР03. Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності.</p> <p>3.1. Знати економічну сутність, характер і головні компоненти аграрної політики та умови її реалізації; □</p> <p>3.2. Знати механізми формування національних та світових агропродовольчих ринків, вплив аграрної політики на міжнародну торгівлю та продовольчу безпеку країни;</p> <p>3.3. Уміти формувати мету та систему цілей фінансової складової аграрної політики держави;</p> <p>3.4. Уміти приймати практичні рішення щодо оптимального застосування набутих знань при виконанні своїх професійних обов'язків.</p> <p>ПР04. Відшуковувати, обробляти, систематизувати та аналізувати інформацію, необхідну для вирішення професійних та наукових завдань в сфері фінансів, банківської справи та страхування.</p> <p>4.1. Уміти збирати, аналізувати та обробляти науково-аналітичні матеріали, необхідні для розв'язання комплексних економічних завдань реалізації аграрної політики;</p> <p>4.2. Уміти визначати основні показники продовольчої безпеки держави та фактори, що на неї впливають;</p> <p>4.3. Уміти оцінювати окремі заходи фінансово-кредитної, податкової, цінової політики в аграрному секторі, а також аграрно-соціальної та аграрно-екологічної політиці держави;</p> <p>4.4. Уміти робити практичні рекомендації на основі здійснення аналізу статистичних даних та оцінки різних явищ аграрної сфери;</p>			
	<p>ПР10. Здійснювати діагностику і моделювання фінансової діяльності суб'єктів господарювання.</p> <p>10.1. Знати засади аграрно-екологічної, аграрно-соціальної політики, їх сучасні аспекти і проблеми реалізації;</p> <p>10.2. Знати основні етапи розвитку аграрної політики в Україні та основні напрями сучасної аграрної політики держави;</p>			

10.3. Уміти обґрунтовувати пріоритети державної фінансової, структурної, соціальної та екологічної політики;

10.4. Дати оцінку сучасній концепції аграрної політики з позицій сучасного розвитку економіки та обґрунтовувати можливість використання основних підходів в процесі формування сучасної фінансової та господарської систем України;

ПР11. Застосовувати поглиблені знання в сфері фінансового, банківського та страхового менеджменту для прийняття рішень

11.1. Вміти аналізувати наслідки використання окремих фінансових інструментів регулювання внутрішнього агропродовольчого ринку з точки зору їх впливу на виробників, споживачів та державний бюджет;

11.2. Вміти визначати рівень фінансового захисту аграрного сектору із використанням загальноприйнятої світовою спільнотою методології;

11.3. Вміти оцінювати міжнародну конкурентоспроможність вітчизняного сільськогосподарського виробництва;

ПР12. Обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи та страхування та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів

12.1. Знати сучасний стан процесу реформування економічних відносин в АПК України, характерні риси бюджетної, податкової, фінансово-кредитної та цінової політики;

12.2. Знати особливості формування окремих агропродовольчих ринків в Україні з позиції попиту і пропозиції, інструменти державного регулювання внутрішнього ринку та зовнішньої торгівлі агропродовольчою продукцією;

12.3. Знати особливості формування фінансової складової аграрної політики у країнах з різним рівнем економічного розвитку, основні складові аграрної політики окремих зарубіжних країн.

ПР13. Оцінювати ступінь складності завдань при плануванні діяльності та опрацюванні її результатів.

13.1. Знати інструменти регулювання ринків агропродовольчої продукції та економічні наслідки їх застосування;

13.2. Знати основні підходи до оцінювання рівня державної підтримки аграрного сектору;

13.3. Знати ринкові механізми та механізми економічної політики щодо регулювання аграрної сфери економіки;

13.4. Уміти аналізувати ефективність окремих заходів бюджетної, податкової, фінансово-кредитної та ринкової політики держави.

**Структура курсу**

**Модуль 1. Аграрний розвиток у системі сталого економічного зростання**  
**Тема 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ**  
**БАГАТОАСПЕКТНОГО ЗМІСТУ АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ**

	<p>Тема 2. ПРИРОДНО РЕСУРСНИЙ ПОТЕНЦІАЛ РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА</p> <p>Тема 3. МЕТА ТА СТРАТЕГІЧНІ ЦІЛІ ДЕРЖАВНОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ</p> <p>Тема 4. МЕХАНІЗМИ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ АГРАРНОГО СЕКТОРА ЕКОНОМІКИ.</p> <p>Тема 5. ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ АГРАРНОГО СЕКТОРА ЕКОНОМІКИ</p> <p>Тема 6. СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТОК ФЕРМЕРСТВА В СУЧАСНИХ УМОВАХ ГОСПОДАРЮВАННЯ В УКРАЇНІ.</p> <p>Тема 7. ФОРМУВАННЯ НОВОЇ ДОКТРИНИ РОЗВИТКУ АГРАРНОГО СЕКТОРА ЕКОНОМІКИ</p> <p><b>Модуль 2. Аграрна економічна політика в умовах технологічних досягнень Industry 4.0.</b></p> <p>Тема 8. РОЗВИТОК СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ У СИСТЕМІ АГРАРНОГО СЕКТОРА ЕКОНОМІКИ</p> <p>Тема 9. ТЕНДЕНЦІЇ АГРАРНОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ ПОЛІТИКИ В УМОВАХ НОВОЇ ТЕХНОЛОГІЗАЦІЇ.</p> <p>Тема 10. СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ІННОВАЦІЙНИХ ЗЕЛЕНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В АГРАРНОМУ СЕКТОРІ ЕКОНОМІКИ</p> <p>Тема 11. ЕКОЛОГІЗАЦІЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ВИРОБНИЦТВА ЯК ПРІОРИТЕТ ДЕРЖАВНОЇ АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ.</p> <p>Тема 12. ЗАСАДИ ТА ТЕНДЕНЦІЇ АГРАРНОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ ПОЛІТИКИ В КОНТЕКСТІ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ.</p> <p>Тема 13. ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ АГРАРНОЇ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ: ЗАКОРДОННИЙ ДОСВІД ТА УКРАЇНСЬКІ МОЖЛИВОСТІ</p> <p>Тема 14. РЕГІОНАЛЬНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЯ АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ.</p>
<p><b>Методи навчання</b></p>	<p>Під час лекційних годин використовується: розповідь – оповідна, описова форма розкриття навчального матеріалу; пояснення – для розкриття сутності певного явища, закону, процесу; бесіда – для усвідомлення за допомогою діалогу нових явищ, сутності сучасної аграрної економічної політики, понять; ілюстрація – для розкриття явищ і процесів через їх символічне зображення (малюнки, схеми, слайдові презентації у програмі Microsoft Office PowerPoint).</p> <p>Під час практичних заняття використовуються: робота в малих групах, мозкові атаки, презентації,</p>

	<p>метод проектної роботи.</p> <p>При написанні індивідуально-дослідної роботи а також при виконанні самостійної роботи використовується евристичний дослідницький метод.</p>
<p><b>Політика</b></p>	<p><b>Політика щодо академічної доброчесності:</b> очікується, що письмові роботи магістрантів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі магістранта (списування, відсутність посилань на використані джерела, фабрикація, фальсифікація, обман) є підставою для її незарахування викладачем.</p> <p><b>Політика щодо відвідування занять:</b> очікується, що магістранти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Магістранти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. Відпрацювання пропущених занять згідно графіку консультацій викладача. За об'єктивних причин навчання може відбуватись в он-лайн режимі.</p> <p><b>Політика щодо дедлайнів і перескладання:</b> магістранти мають дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт.</p> <p><b>Політика щодо виконання завдань:</b> позитивно оцінюється відповідальність, старанність, креативність.</p> <p><b>Політика оцінювання:</b> засоби та критерії оцінювання прописані в робочій програмі дисципліни, розміщеної на платформі Е-навчання Білоцерківського НАУ (Moodle).</p>
<p><b>Рекомендовані джерела інформації</b></p>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Аграрна економічна політика: підручник / Юхименко П. І., Шуст О. А., Димань Т. М. та ін. За заг. ред. д.е.н., професора Шуст О. А. Київ. Цент учбової літератури, 2023. 554 с.</li> <li>2. Розвиток аграрного сектору економіки в умовах четвертої технологічної революції: монографія / Юхименко П. І., Шуст О. А., Димань Т. М. та ін. За заг. ред. д.е.н., професора Шуст О. А. Біла Церква, БНАУ, 2023. 556 с.</li> <li>3. Кваша С.М., Діброва А.Д., Жемойда О.В. Аграрна політика: навчальний посібник. К.: Вид-во Ліра-К, 2018. 388 с.</li> <li>4. Аграрний устрій України : наукове видання ; за ред. Ю.О. Лупенка, М.Ф. Кропивка. К.: ННЦ «ІАЕ», 2017. 72 с.</li> <li>5. Аграрна політика та земельні відносини: підручник Г.М. Калетнік та ін. Вінниця, ВНАУ, 2020, 307 с.</li> <li>6. Юхименко П.І. Економічна аграрна політика: курс лекцій. Біла Церква, БНАУ. 2020. 121 с.</li> </ol>

7. Долаючи обмеження: засади адаптивних рішень та систем: монографія / А.Д. Діброва та ін.; за ред. А. Д. Діброви, В. Є. Андрієвського; Київ, 2020. 896 с.
8. Діброва А. Д., Крилов Я. О., Діброва Л. В., Діброва М. А. Регулювання ринку зерна України в умовах глобальних викликів: монографія. Ніжин: Видавець ПП Лисенко М.М., 2020. 160 с.
9. Формування біоекономічного потенціалу сільського господарства України в умовах ризиків кліматичних змін /за ред. А.Д. Діброва. Ніжин: Видавець: ПП Лисенко М.М., 2017. 256 с.
10. Організаційно-економічний механізм відродження і розвитку меліорації в Херсонській області / за ред. Діброви А.Д., Андрієвського В.Є. К., 2017. 350 с.
11. Agricultural policy monitoring and evaluation 2022. OECD. 2022. 662 p. URL: [https://www.oecd-ilibrary.org/agriculture-and-food/agricultural-policy-monitoring-and-evaluation-2022\\_7f4542bf-en](https://www.oecd-ilibrary.org/agriculture-and-food/agricultural-policy-monitoring-and-evaluation-2022_7f4542bf-en)
12. FOOD AND AGRICULTURE POLICY AND STRATEGY Ministry of Agriculture Republic of Liberia Monrovia, Liberia. 2023. 106 p. URL: <https://faolex.fao.org/docs/pdf/lbr203688.pdf>